

שימור קרקע וניקוז

נוהל השקעה לשנת 2022

עיבוד משמר וחקלאות משמרת

עידכון : מאי 2022

נוהל תמיכה זה מפורסם בכפוף לכך שיועמדו לרשות משרד החקלאות ופיתוח הכפר המקורות התקציביים הדרושים, בכפוף לתקציב מדינה מאושר או אישור ועדת חריגים במשרד האוצר. למען הסר כל ספק, לא תתקבל כל טענת הסתמכות של מגיש בקשה מכוח ניהול זה אם לא יועמד לרשות המשרד מלוא התקציב או חלק הימנו.

ההפניה לנוהל זה פורסמה באתר האינטרנט של משרד החקלאות ופיתוח הכפר בכתובת: www.moag.gov.il

תוכן עניינים

1.	רקע לנוהל ההשקעה בעיבוד משמר וחקלאות משמרת ומטרתו.....	3.
2.	הגדרות.....	3.
3.	תקציב.....	3.
4.	ועדת השקעות.....	4.
5.	תקופת הפעילות שעליה חל הנוהל.....	4.
7.	תנאי הסף לזכאות להשקעה.....	5.
8.	היקף שטחי העיבוד המקסימאלי לבקשה.....	5.
9.	אמות מידה לבחינת בקשות.....	6.
10.	אופן הגשת בקשה להשקעה.....	7.
11.	הוצאת התחייבות כספית.....	8.
12.	תשלום ההשקעה.....	8.
13.	מעקב ובקרה.....	8.
14.	הקטנת השקעה או ביטולה.....	8.

1. רקע לנוהל ההשקעה בעיבוד משמר וחקלאות משמרת ומטרותו

משרד החקלאות ופיתוח הכפר רואה חשיבות רבה בשימור משאבי הקרקע והסביבה שהם אבן יסוד בייצור החקלאי. ולשם כך מציע מספר מסלולים של השקעה ישירה בחקלאים, אשר יבצעו פעולות אשר ייטיבו עם משאבים ציבוריים אלו. עיבוד קרקע מושכל, בהתאם ליעוד הקרקע ומגבלות השטח, יבטיח שימור משאב חשוב זה גם לדורות הבאים. בנוסף, עיבוד חקלאי בר קיימא הינו בעל פוטנציאל למיתון אירועי טבע קיצוניים ואף מהווה חלק מסל הכלים הייעודי לריסון תופעת שינוי האקלים. השקעה על פי נוהל זה תינתן עבור **עיבודים משמרים וחקלאות משמרת** הנקטים לשם שימור קרקע חקלאית באחד הממשקים הבאים:

- א. גידולי שדה – בשיטת חקלאות בעל;
- ב. גידולי שדה וירקות – בשיטת חקלאות שלחין;
- ג. מטעי נשירים;
- ד. מטעי חוחובה ושקד.

2. הגדרות

"אגודה שיתופית חקלאית" - אגודה חקלאית שהרשם כהגדרתו בפקודת האגודות השיתופיות סיווג אותה כמושב עובדים או ככפר שיתופי, כהגדרתם של מונחים אלה בתקנה 2 לתקנות האגודות השיתופיות (סוגי אגודות), התשנ"ו – 1995.

"אי פליחה" – פעולת זריעה עונתית בקרקע חקלאית ללא עיבודים כלל.

"גידול חקלאי" – גידולי שדה וירקות.

"המחוז" – מחוז המשרד אליו משתייך המשק החקלאי.

"המשרד" – משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

"חקלאות בעל" – השקיתתם של הגידולים החקלאיים במשקעים טבעיים בלבד.

"חקלאות משמרת" – עיבוד קרקע חקלאית שעיקריו הינם מינימום הפרה של הקרקע, חיפוי צמחי קבוע וכן שמירה על מגוון מינים המתבצעת באמצעות מחזור זרעים.

"חקלאות שלחין" – השקיתתם של הגידולים החקלאיים בשיטות השקיה שונות כגון קונועים, המטרה וטפטוף.

"מטע נשירים" – מטע של אחד מהמינים הבאים: תפוח, אגס, גלעיניים (כדוגמת אפרסק, נקטרינה ומשמש וכד'), שקד, כרם ענבים ורימון.

"ניהול צמחי מלא" – ניהול עשבים המאפשר כיסוי צמחי חי בינות שורות הגידול החקלאי וכן חיפוי צמחי חי או מת ברוחב של עד מטר אחד בתוך השורה (עד חצי מטר מכל צד).

"עיבוד משמר" – עיבוד חקלאי משמר שעיקרו הפחתת עיבודים (אי פליחה עיתית).

"עיבוד משמר במטע חוחובה ושקד" – גידול צמחי בינות לשורות המקיים ניהול צמחי מלא ואיסוף הפרי מרשתות המונחות על הקרקע.

"קרקע חקלאית" – קרקע שנועדה לשמש לייצור תוצרת חקלאית לשיווק.

3. תקציב

היקף התקציב המשוער לצורך השקעה זו הוא כ-2 מלש"ח בשנת 2022, המהווים כ- 20% מסך תקציב התמיכות הכולל בשימור קרקע, בכפוף לקיומו של תקציב מתאים. אין בפרסום נוהל זה משום התחייבות של המדינה להשקעה כלשהי, או להשקעה במלוא סכום התקציב האמור. ועדת ההשקעות, כהגדרתה בסעיף 4 לנוהל זה, רשאית להעביר סכום זה או חלק ממנו, לאחד או יותר מסעיפי התקציב של נהלי ההשקעה בשימור קרקע - פעולות ואמצעים, תחזוקת מערכות שימור קרקע, כלי מיכון ותכנון כולל וסקרים - הכל על פי החלטת הוועדה ובהתאם לנימוקים שיפורטו.

4. ועדת השקעות

א. הרכב ועדת ההשקעות (להלן – הוועדה):

1. סמנכ"ל בכיר לניהול משאבי סביבה באגף לשימור קרקע וניקוז או נציגו – אשר ישמש כיו"ר.
  2. חשב המשרד או נציגו.
  3. היועץ המשפטי של המשרד או נציגו.
- אל דיוני הוועדה יוזמנו גם סגן מנהל האגף לשימור קרקע וניקוז ומנהל תחום שימור קרקע ותכנון פיזי. יובהר, למען הסר ספק, כי שום פעולה של הוועדה לא תפגע מחמת זה שבשעת ההחלטה לא זומן או לא נכח מי מהמוזמנים.
- ב. הוועדה תדון בכל הבקשות אשר נדונו ודורגו בוועדת השיפוט כהגדרתה להלן, ועמדו בתנאי נוהל זה.
  - ג. הוועדה תקבע, לגבי כל מבקש, האם הוא זכאי להשקעה לפי נוהל זה ואת היקפה, לאחר עיון בהחלטת ועדת השיפוט המקצועית כהגדרתה להלן.
  - ד. החלטות הוועדה יינתנו בכתב, ישקפו את עיקרי הדיונים, ינומקו ויחתמו על ידי כל חברי הוועדה.

ועדת שיפוט מקצועית

א. הרכב ועדת השיפוט המקצועית:

1. מנהל תחום שימור קרקע מחוזי - אשר ישמש כיו"ר.
2. מתכנן שימור קרקע במחוז שבתחומו הוגשה הבקשה.
3. מרכז בכיר חקלאות משמרת.
4. מנהל תחום שימור קרקע ותכנון פיזי.

אל דיוני הוועדה יוזמנו מדריכי הגידול הרלוונטיים.

- ועדת השיפוט תדון בתוכניות הכוללות את מסמכים הנדרשים ע"פ הנוהל, ואשר יוגשו במערכת ההשקעות המרכזית של משרד החקלאות במועד. יובהר, למען הסר ספק, כי שום פעולה של הוועדה לא תפגע מחמת זה שבשעת גיבוש ההמלצה לא זומן או לא נכח מי מהמוזמנים.
- ב. ועדת השיפוט תדרג את התוכניות לפי אמות המידה כמפורט בסעיף 9 לנוהל זה להלן.
  - ג. המלצות וועדת השיפוט יינתנו בכתב, ישקפו את עיקרי הדיונים, ינומקו ויחתמו על ידי יו"ר הוועדה.

5. תקופת הפעילות שעליה חל הנוהל

השקעה לפי נוהל זה תינתן בגין פעילות של עיבוד משמר שתבוצע החל מיום אישור הבקשה בוועדות השיפוט בכפוף לאישורה בוועדת התמיכות בלבד ועד לתום תקופת ההתחייבות כמופיע על גבי כתב ההתחייבות.

6. תנאי הסף לזכאות להשקעה

המגיש בקשה להשקעה לפי נוהל זה יידרש לעמוד, במועד הגשת הבקשה, בכל תנאי הסף להלן:

א. הבקשה להשקעה מוגשת לביצוע עיבוד משמר וחקלאות משמרת בקרקע חקלאית, כהגדרתם בנוהל זה, בהיקף עיבוד שלא יעלה על המפורט בסעיף 7 לנוהל.

ב. הקרקע החקלאית נשואת הבקשה לא נתמכה קודם להגשת הבקשה באותו הממשק על פי נוהל זה.

ג. המבקש מנהל ספרי חשבונות ורשומות לפי חוק עסקאות גופים ציבוריים, תשל"ו - 1976.

ד. המבקש הוכיח את זכויותיו בקרקע החקלאית אשר בשטחיה יבוצעו פעולות העיבוד המשמר, **באחת** מהדרכים הבאות, לפי העניין:

1. **המבקש הוא בעלים או מחזיק של קרקע חקלאית פרטית** – באמצעות הצגת נוסח רישום מפנקסי המקרקעין (נסח טאבו) אשר מועד הנפקתו אינו עולה על 6 החודשים שקדמו להגשת הבקשה ובלבד שאם בקרקע החקלאית בעלי זכויות נוספים, ימציא המבקש **בנוסף** הודעה חתומה בכתב על ידי כל אחד מבעלי הזכויות הנוספים להגשת הבקשה וקבלת התמיכה על פי נוהל זה על ידי המבקש.

הסכם התקשרות או כל מסמך המוכחים את שרשרת העברת הזכויות הנטענת (צו ירושה, צו קיום צוואה, הסכם מכר, מתנה, ייפוי כח בלתי חוזר ועוד) לרבות תשלום המסים כנדרש על פי כל דין.

2. **המבקש הוא מחזיק או זכאי להחזיק קרקע חקלאית ממקרקעי ישראל** – באמצעות הצגת חוזה חכירה או הסכם רשות תקף בין המבקש ורשות מקרקעי ישראל.

3. **המבקש הוא חבר אגודה חקלאית** – באמצעות הצגת אישור חתום על ידי מזכיר האגודה בציון מספר המשק.

4. **המבקש הוא מחזיק בקרקע חקלאית מכח העברה, הקנייה או שעבוד של הזכות בקרקע או בחלק ממנה** – באמצעות הצגת המסמכים הבאים:

א. הסכם התקשרות תקף בין המבקש והמחזיק בקרקע החקלאית;

ב. היתר תקף בכתב לשימוש חורג בקרקע מאת הגורם המוסמך על פי חוק ההתיישבות החקלאית (סייגים לשימוש בקרקע חקלאית ובמים), התשכ"ז-1967;

5. **המבקש הוא בעלים או מחזיק כדין של קרקע חקלאית המצויה באזור יהודה ושומרון ובקעת הירדן** - באמצעות הצגת אישור המנהל האזרחי בצירוף תצלום אוויר של הקרקע החקלאית נשוא הבקשה.

ה. ציון הסף הכולל שקיבלה הבקשה לא פחת מ- 70 נקודות, בהתאם לקריטריונים המפורטים בטבלה שבסעיף 9 שלהלן.

יובהר, כי בקשה שאינה עומדת באחד מתנאי הסף לעיל, תיפסל ולא תידון לגופה.

7. היקף שטחי העיבוד המקסימאלי לבקשה

היקף שטח עיבוד מקסימאלי לבקשה יהיה כדלקמן:

- בגידולי בעל – גודל השטח למתן ההשקעה לא יעלה על 2,500 דונם.
- בגידולי שלחין – גודל השטח למתן ההשקעה לא יעלה על 1,500 דונם.
- בגידול מטע נשירים – גודל השטח למתן ההשקעה לא יעלה על 500 דונם.
- בגידול חוחובה ושקד – גודל השטח למתן ההשקעה לא יעלה על 1,000 דונם.
- חקלאות משמרת בגידולי שדה וירקות – גודל השטח למתן ההשקעה לא יעלה על 150 דונם.

8. שיעור ההשקעה מטעם המשרד

8.1 השקעה על פי נוהל זה תינתן, בכפוף לאישורה על ידי וועדת התמיכות, **למשך 4 שנים** לכל היותר (בחלוקה שנתית שווה) בהתאם למפורט:

- בעיבוד משמר בחקלאות בעל – סך של 140 נה לדונם (35 נה לדונם לשנה). בממשק עיבוד משמר בשלחין בו הוצעה זריעת דגן בקיץ והשקיית עזר, תינתן תוספת של 140 נה (סה"כ 35 נה לדונם לשנה).
- חקלאות משמרת בגידולי בעל – 400 נה לדונם (100 נה לדונם לשנה) עבור כל חלקה שאושרה בתוכנית.
- בחקלאות משמרת בגידולי שלחין – 520 נה לדונם (130 נה לדונם לשנה) עבור כל חלקה שאושרה בתוכנית.
- חקלאות משמרת ניהול צמחי מלא במטעי נשירים – סך של 200-300 נה לדונם (50-75 נה לדונם לשנה). ההשקעה תינתן בשתי פעימות:
  - א. במקרה של זריעה (בשנה הראשונה או השנייה): 150 נה לדונם בתום השנה השנייה, 150 נה לדונם בתום השנה הרביעית.
  - ב. במקרה של השארת עשבייה טבעית: 100 נה לדונם בתום השנה השנייה, 100 נה לדונם בתום השנה הרביעית.
- חקלאות משמרת בחוחובה ושקד - 300 נה לדונם (75 נה לדונם לשנה) עבור כל חלקה שאושרה בתוכנית.

8.2 שיעור ההשקעה יהיה בכפוף להמצאת חשבוניות כדין ובניכוי מע"מ.

9. אמות מידה לבחינת בקשות

ועדת השיפוט תדרג את הבקשות להשקעה בהתאם לנוהל זה לפי הקריטריונים הבאים:

מס' הקריטריון	1	2	3	4	5
תיאור הקריטריון	חומרת הבעיה	המגיש מקיים ממשק משמר	המתוכנן הגידול ממשק	מסמך אפיון קרקעות	חקלאים חדשים שטרם קיבלו השקעה
ציון דירוג	עד 35 נקודות	עד 15 נקודות	עד 30 נקודות	עד 10 נקודות	10 נקודות
	100 נקודות				

הנחיות לניקוד

(1) חומרת הבעיה (מקסימום 35 נקודות)

- שטח הסובל מסחיפת קרקע ו/או בעיית רטיבות/המלחה **חמורה** יקבל עד 35 נק'.
- שטח הסובל מסחיפת קרקע ו/או בעיית רטיבות/המלחה **בינונית** יקבל עד 25 נק'.
- שטח הסובל מסחיפת קרקע ו/או בעיית רטיבות/המלחה **קלה** יקבל עד 15 נק'.
- עומק מי התהום מפני הקרקע 0-1.0 מ' ו/או מוליכות (EC) יותר מ- 8 dS/m - בעיה חמורה.
- עומק מי התהום מפני הקרקע 1.0-2.0 מ' ו/או מוליכות (EC) משתנה בין 4-8 dS/m – בעיה בינונית.
- עומק מי תהום מפני הקרקע 2.0-3.0 מ' ו/או מוליכות (EC) הקטנה מ- 4 dS/m – בעיה קלה.

(2) המגיש מקיים ממשק משמר בקרקע החקלאית (מקסימום 15 נקודות)

(3) ממשק הגידול המתוכנן (מקסימום 30 נקודות)

- שטחי גידולי שדה בחקלאות משמרת – 30 נק'.
- שטחי גידולי שדה בעיבוד משמר – 20 נק'.
- עיבוד משמר במטעי חוחובה ושקד – 30 נק'.
- ניהול צמחי מלא, עם זריעה בנשירים – 30 נק'.
- ניהול צמחי מלא, ללא זריעה בנשירים – 20 נק'.

(4) מסמך אפיון קרקעות (מקסימום 10 נקודות)

בקשה הכוללת מסמך אפיון קרקע על פי נספח 9 לנוהל.

(5) המגיש לא קיבל השקעה לפי נוהל זה בעבר (מקסימום 10 נקודות)

הערה: 5 נקודות יופחתו לכל מבקש על כל בקשה שאושרה במסלול זה בעבר.

10. אופן הגשת בקשה להשקעה

- בקשת התמיכה תוגש באמצעות מערכת ההשקעות המרכזית של המשרד, **החל מיום ראשון ה-19.06.22**, בקישור <https://tmi.moag.gov.il>.
- פניות בנושאים מקצועיים הנוגעים לנוהל זה, יופנו לתא שימור קרקע במחוז המשרד הרלוונטי למגיש הבקשה (פרטי ההתקשרות עם נציגי המחוזות בטבלה להלן).
- פניות בנושאים הנוגעים לאופן השימוש במערכת ההשקעות המרכזית, יופנו למוקד השירות והתמיכה של משרד החקלאות, בטל' 6016*.
- הבקשה תוגש לא יאוחר מיום ה-21.7.2022 (כולל).
- מבקש רשאי להגיש רק בקשה אחת לפי נוהל זה.

המחוז	תא שמור קרקע וניקוז	כתובת	מס' טלפון	דואר אלקטרוני
צפון	ניקולאי נזימוב	משרד החקלאות, עכו	050-6241189	nicolain@moag.gov.il
	רם שדמון	מ"א גליל עליון - קרית שמונה	050-6241817	ramsh@moag.gov.il
	אריאל מריאש		054-4946668	arielm@moag.gov.il
עמקים	אלה כהן שוורץ	ת"ד 203 ד"נ גלבע 18120	052-4409945	ellach@moag.gov.il
	דני לסקה		050-6241810	dannyl@moag.gov.il

gilads@moag.gov.il	050-7388758		גלעד שלו	
alexfn@moag.gov.il	050-6241207	רח' שמעוני 35 חדרה	אלכס פיינגריש	מרכז
mors@moag.gov.il	050-6241907		מור שחר	
avis@moag.gov.il	050-6241216	דרך המכבים, הקריה החקלאית, ראשון לציון	אבי שוורץ	השפלה וההר
orenb@moag.gov.il	052-6215350		אורן בן סידון	
alonor@moag.gov.il	052-5516029	מרכז חקלאי גילת, 85282	אלון אורון	נגב
aviq@moag.gov.il	050-7849854		אבי קווין	
Shacharr@moag.gov.il	054-9779770		שחר רוזנבלט	

11. הוצאת התחייבות כספית

א. לאחר ובכפוף לאישור ההשקעה בוועדת ההשקעות, תצא התחייבות כספית בגובה סכום ההשקעה שאושרה בוועדת ההשקעות, בחתימת מורשי החתימה של המשרד בהתאם לחוק נכסי המדינה, התשי"א – 1951.

ב. תוקף ההתחייבות יצוין על גביה וככלל לא יעלה על ארבע שנים. יובהר ויודגש כי ככלל, המשרד לא יאריך את ההתחייבות מעבר למועד שצוין בהן. על מקבל ההשקעה להשלים את ביצוע הפעילויות הנדרשות, לרבות הגשת כל המסמכים הנדרשים, עד למועד שיקבע בהחלטת הוועדה.

12. תשלום ההשקעה

א. מגיש הבקשה יתאם עם מתכנן שימור הקרקע במחוז מועד לקבלת דו"ח ביצוע במהלך עונת הסתיו מידי שנה.

השקעה שאושרה על ידי ועדת התמיכות תשולם, בכפוף להגשת בקשת תשלום כמפורט בנספח 6 לקובץ הנספחים, ישירות לחשבון הבנק של המבקש, בתוך 60 ימי עסקים ממועד הגשת חשבונית כדין, בהתאם להוראות התכ"ם והנחיות החשב הכללי ובכפוף לתנאים המופיעים בנוהל תמיכות זה.

13. מעקב ובקרה

א. המשרד או מי מטעמו יהיה רשאי לערוך מעקב ובקרה, בכל עת, גם לאחר תשלום כספי ההשקעה, בדבר אמיתות הנתונים שנמסרו, מילוי התנאים למתן ההשקעה ועל השימוש בהשקעה שנתן.

ב. לשם ביצוע האמור, רשאי המשרד או מי מטעמו, בין היתר, לדרוש מהנתמך להגיש לו דיווחים כספיים ואחרים בקשר לשימוש בהשקעה ורשאי הוא לשלוח גורם מטעמו לבקר במשרדיו ובמתקניו ולעיין בספרי החשבונות שלו.

14. קיזוז, הקטנת השקעה או ביטולה

א. המשרד רשאי להקטין או לבטל את ההשקעה אם לא קיים הנתמך את כל דרישות המשרד בקשר לביצוע המעקב והבקרה כאמור, אם לא קיים הנתמך את כל התנאים או ההתחייבויות בקשר למתן ההשקעה, אם התברר כי הנתמך זכאי לקבל כספים או נכסים נוספים בגין הפעילות

- הנתמכת, אם ההשקעה ניתנה על בסיס נתונים כוזבים, אם הופחת תקציב ההשקעה עקב מדיניות כלכלית או אם יש למשרד חשש סביר כי הנתמך פועל שלא על פי דין.
- ב. החליט המשרד על הקטנת ההשקעה או על ביטולה מאחד הטעמים לעיל, יידרש הנתמך להשיב למשרד לאלתר את ההשקעה ששולמה לו, אם שולמה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית החשב הכללי בהתאם להוראות התכ"ס.
- ג. המשרד רשאי יהיה לקזז חוב של הנתמך למשרד מסכום ההשקעה לו הוא זכאי לפי נוהל זה..
- ד. שולמה השקעה על בסיס דיווח כוזב, הנתמך ישיב את מלוא כספי ההשקעה ששולמו לו, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית חשב כללי ולא יהיה זכאי לקבל השקעה כלשהי מהמשרד בכל נושא שלגביו יפרסם המשרד נוהל השקעה במהלך השנתיים העוקבות.